

Latweefchu Uwifes.

Nr. augstas Gewefchanas = Kummissiones sinu un nowehlefchanu.

Nr. 24. Zettortdeenâ IITâ Juhni 1825.

No K u l d i g a s.

Pee mums taggad dauds faldati fanahfufchi, kam pee ta leela darba buhs strahdaht, ka ar laiwahm un struhgeh m par Wenti warr brauft. Râ fadsird, ta uppe, fo Dubiffa fauz un kas eefsch to leelu Nihmen uppi ee=eet, ar muhsu Wenti faweenohs, zaur leelu raktu grahwi; bet kad Wentes uhdens dauds augstaki stahw, tad schluhses taps taifitas, eefsch furreem no zitteem esareem, kas jo augsti stahw, uhdens taps eelaifts un tâ wiffas struhges un plohstus par iffkatru schluhsî bischfiht augstaki zillahs, kamehr beidscht Wente warr eelaift. Wentei arri daschas weetâs, itt ihpafchi muhsu klahumâ warren fella, un muhsu rumbe arri lihds schim par kawekli bija, ka ne warreja lehti ar laiwahm un plohsteem no Leifchu semmes us Wentespilli brauft, bet zilweziga fapraschana un augstas Waldifchanas gribbeschana dauds fo eespeh, un ja peelahdetas struhges un finagguhs plohstus eefsch zillajamahm schluhschm speh, zillast, tad arri jo lehti spehs muhsu rinnbi woi islihd sinah, woi zittadi brauzamu darriht. Mehsh schè dauds labbuna gaidam no schihs leelas leetas gan wiffai tehwi semnei, gan ihpafchi muhsu pilfatam. Lai nu augstais Deews labbi paschfirt scho gruhstu un leelu darbu.

No R i h g e s.

Lai treschdeenâ preefsch luhdsamas deenas pehz pufsdeenâs zitti behrni spehleja pee weena namma wahrteem, fur dehles bij uskrautas, weens behrns nokritte ohtram behrnam us galwu, tâ ka schis us balki fritte un tulihst nomirre, bet tam, kas bij nokrittis, ne kas ne kaiteja. 6tâ Mei paschâ pufsdeenâs laikâ freewu algadstis pee weena namma, fo nopuzzeja, no treppes

noslidde un fritte us eelas bruggu, tas nabbags wihrs tik lohli fassitahs, ka, jehschu wiffads zilwezigs paligs tam notiffe, tatschu pehz tschetrhm stundehm nomirre. 29tâ April ta pee Beberbehkes peederriga muifchele Skulten, us Kalnazeema zellu nodeggufi, kâ ugguns zehlupees, to ne dabbuja sinnaht. 7tâ Mei no rihteem pee weena latweefchu darba wihra ugguns grehks zehlees, un kad uhdens klahumâ ne bij, tad ne ween tas namâ, bet arri tahs zittas pee ta peederrigas ehkas nodegge. Saimneeks patlabban ar diweem eedsihwotajeem istabâ Deewu luhdse, jo debbes braufschanas deena bija. Râ ugguns zehlupees un kâ tik ahtri warreja isplahitees, to ne mas ne warreja sinnaht. Eefsch muhsu awifschm par to wehl laffa, ka ugguns grehki dauds wairaf pee Latweefcheem zellotees, ne kâ pee Zggaumeem, jo no 44treem ugguns grehkeem, 30 bijufchi pee Latweefcheem un tiffai 14 pee Zggaumeem Widsemmè. Râ tas warr buht, par to gan daschas dohmas. Woi Zggaumi jo prahtigi ar ugguni dsihwo, ne kâ Latweefchi? Warr buht; jo teesa irr, ka Latweefchi daudsreisahm nestundai to peeschfirt, kas tiffai neapfattifchanas un nebehdashanas waina. Bet arri warr buht ka tapehz, ka Latweefchi ne dsihwo eefsch fahdschehm jeb zeemeem, un ka wimmu mahjas weenas paschas fawrup stahw, arri mas kauschu tulihst eefahumâ klaht pee glahfchanas, un pehzaki kad fanahf, tad ugguns jaur panehmufees. — Lai nu buht kâ buhdams, tas irr un paleef taifniba, ka iffkatram namma tehwan labbi ugguni buhs uskohpt un ne zaur neapdohmigeem wahrdeem fainei un behrneem sliktu preefschsihmi doht, kâ daschi namma tehwi darra, kas fakka: „Woi tad ta pirma „reise, ja Deews nestundi ne suhta, tad ne „degs.“ —

N o E n g u r e h m.

Muhsu mihlâ tehvu semmitê, gohds Deewan! dauds beesaki ne kâ schahm reisehm tahdus laudis atrohdam, kas grahmataſ labbi proht laſſiht, un nu zaur tahm awiſehm, kas tik 3 gaddi kâ zehluſchees, un kas, kâ pee wiſſahm zittahm tautahm, fur ſenn gaddeem wezza lohti mihla un apraſta leeta irr, to prahtu eekſch dauds waijadſigahm atſiſſchanaahm baggatu darrijuſſchaſ, arri to paſchu pee Latweeſſcheem padarrihſ — zaur ſchahm awiſehm ta laſſiſchana tapſ tahda apraſta leeta, ka beſ tahſ wairſ pahrtiſt ne warrehs. Bet zitti, kaut gan retti, ne ween proht rakſtôſ eeſſeeſtaſ grahmataſ laſſiht, bet ir ar rohku rakſtitaſ. Ur preeku eſ tadehl atminnu, ka aiſpehrnâ ruddent weenſ gohdiſ un labſ ſaimneekſ no Pleenu nowadda, ko eſ jau, kad winna tehws wehl dſiſhwoja, kâ tahdu laſſitaju paſinnu, kaſ eekſch wiſſahm grahmatahm, beſ kahdaſ atduſſchanaſ laſſija, peenahſ pee mamim Engureſ baſniſâ. Tê wiſſch man paſakka, ka tohpohſt daudſſahrt no ſaweem draugeem luhgts, jaunus laudis derrinaht, kaſ grihb laulibâ ſadohteſ. Wiſſch man tadehl luhdſe, arri eſ ne warretu tam tahdu runnu ſaraſtiht, ko pee derribahm warretu teiſt. Gan eſ to labpraht darriht apſohliju, bet praſſiju: woi taſ arri warram rohku rakſtuſ laſſiht? un parahdiju tam ſawu ſpreddiki. Wiſſch apſkattijahſ un laſſija gan labbi. — Nu eſ mahjaſ pahrnahziſ, ſaraſtiju tahdu runnu, tik ſkaidri kâ ween warreju un to winnam eedewu. Pehzaki wiſſch man to runnu laſſija preeſſchâ tik jauki un ſkaidri, ka patſ ne buhtu warrejiſ labbaki laſſiht. Zaur to wiſſch man itt leelu preeku padarrija.

Brandt,

Engureſ wezſ mahjitaſ.

K a p f e h t ſ.

Wahzſemne buhdamſ eſ weenâ zeemâ ſwehtdeenâ pehz baſniſaſ laika ſtaigaju uſ kapſehtu. Turpatt eſ redſeju pulku tahdu kappu, kaſ ar leeleeem akmineem bij noſlahti, ko dſirnu kalleji uſ tſchetrahm kantehm tik gluddenuſ kâ galdu bij apzirtuſchi. Uſ ikktru akminu bija ta pa-

glabbata wahrds un wezzumſ eewihlehtſ un pee daſcha bij itt jauki un ſirniſigi wahrdi peelikti. Tur tohſ wirſſrakſtuſ laſſidamſ, eſ ſtaigaju wiſſapſahrt. Pee weena akmina peetappiſ, eſ ne atraddu wairak eeſihmetu, ka tik weenu rohſiti, appakſch kurras ſchee wahrdi bij laſſami: Tik daila winna bija! Gribbedamſ ſinnaht, kaſ tanni kappâ gull, un papraſſijiſ zeemâ, mannim tappe teiſtſ, ka zeema keſteriſ ar paſſchahm rohkahm to rohſiti un tohſ wahrduſ eſſam eeſihmejiſ, jo tam nabagam paſchâ nedelâ preeſſch kahſahm ſawa jauna bruhte eſſam mirruſi, un wiſſ zeemſ to lihſ ar winnu eſſam apraudajiſ. — Tahda puſſite un tahdi ihſi wahrdi teiz wairak, ne kâ leela un garra ſawa.

B — t.

Kâ warr kohkuſ, kaſ laukâ ſtahditi, no lohpu apſkahdeſchanaahm iſſfargahſ?

Daudſ reiſahm redſ, ka kohki, kaſ garr laukeem un zelleem ſtahditi, no lohpeem, itt ihpaſchi no kaſahm tohp apgrauſti, to nu lohpeem itt labbi warr leegt, ja ſalmuſ kâ ſtriſti 2 zelluſ beei ſagreeſch un ar tahdu ſalmu ſaiti kohku tik augſti aptinn, kâ lohps ſneediſ. Pehz kahdeem gaddeem ſinnamſ ſalmi nopuhſt, bet par to laiku miſa jau zeeta tappuſi, tâ ka lohpi to wairſ ne aiſnem, un zik labbi tee kohki pee tahdaſ uſkohpſchanaſ aug, to warr redſeht Kreewu ſemne, fur neiſſkaitami kohki tâ jaunumâ no lohpu apſkahdeſchanaſ paſargati, parleeſam ſmuſſki augſchi garr zelleem un laukeem. Tikſai ne buhſ ſchiſ ſalmu ſaites par daudſ teewas taiſiht, bet peeminnetâ beeuſumâ un buhſ labbi un zeeti ap kohku tiht, jo zittadi pa ahtri nopuhſt, jeb ja ſwabadaſ, lohpi ſchiſ ſaites lehti norauj.

Sarunnachanaſ ar Prahta = Janni.

(Pirma ſarunnachana.)

Wezzaiſ Janniſ bij ittin prahtigiſ un gudriſ wihrſ, jaunumâ wiſſch ar dſimſtkunga wezzaku dehlu ſweſſchâſ ſemneſ kahduſ trihſ gadduſ bij dſiſhwojiſ un daudſ pilſatuſ un widduſ redſejiſ, tē nu ar ſweſſchu ſemju ſemneekem daudſ bij ſa-

runnajeës, un kad no jaunahm deenahm allaschin usmannigs bijis, tad dauds fo bij mahzijeës. Mahjäs pahrnahzis un brihwestibu no zeeniga kunga dabbutis, par to ka tik labbi un ustizzigi tam bij deenejis, winsch isluhdsehs no kunga mahjas, fo lihds firmu wezzumu lohti labbi pahrwaldija un par wissu pagastu ne ween tas baggatafais fainneeks bija, bet arri tahds apdohmigs un prahrigs wihrs, ka allaschin pasihstami un ir sweschi pee wezza Zanna labbu padohmu mekleja un dabbuta, tadehl laudis winnu nosauze par Prahta-Zanni, ne pehz smeekleem, ka gan brihscham noteek, bet tapehz ka winnam pateeki leela fapraschana pee dauds leetahm bija. Pascham ne bij behrnu, tee tam jauni bij apmirruschi eeksch bakku fehrgas, jo tanni laikä, kad Prahta-Zannis dsihwoja, no bakku stahdschanas un no glahbschanas bakkehm ne fo ne finnaja. Wezs tappis, winsch brahta dehlam beidscht mahjas nodewe. Ur scho, fo masu bij peenehmis un fo ka sawu behrnu audsinaja, winsch daudsreisahm farunnajahs no dasch daschadahm leetahm. Brahta dehs arri labbi paturreja, fo Prahta-Zannis ar zitteem runnaja, un kad jaunumä no muishas fohlmeistera bij mahzijeës rakstih, tad dauds fo no schahm farunnaschannahm usrakstijis; no scheem raksteem taps daschas mahzibas un daschi wahrdi ta fenn deenahm mirruscha Prahta-Zanna gohdigam lassitajam preekschä listas, lai pats ismekle, woi derrigas woi nē.

Prahta-Zannis allaschin to fehjamu laifu labbi trahpija, winnam allaschin labbiba labbi isdewahs. Teesa irr, ka lauki arri labbi tappe uskohpti, bet ir pee trefna lauka un pee labbas uskohpschanas daudsreisahm slistu labbibu tapehz ween reds, ka woi par agri, woi par wehlu winnu nosehj. Andreis, jauns fainneeks, kas flahumä mahjas bij usnehmis, apmekleja wezzu Zanni weenä deenä, un weens ohtram gohdu nodewuschi, Andreis prafta:

Ro juhs dohmajeet, tehws! kahdä neddelä waijadsehs scho gadd meeschus feht. Zuns tatschu Kalenderis mahjäs?

Prahta-Zannis. Sinnams, fursch labs fainneeks ne turrehs laifu grahamtu eeksch mah-

jahm? Es sewim tahdu allaschin pehrku, kam balta papihre pee ifkatras lappas.

Andreis. Tahds Kalenders jo dahrgaks, kam juns to tatschu baltu lappu waijaga?

Prahta-Zannis. Daschu leetu labbad, es mahku tahdu bischkiti rakstih, un ne weena neddela ne aiseet, ka ne buhtu kas jausraksta.

Andreis. Ro tad juhs të usraksteet?

Prahta-Zannis. Mihilais kaimin, namma tehwan dauds japaturr galwä. Es të usrakstu wissus mannus lauka darbus, kahdä deenä mehsh arram, ezzejam, fehjam. Kad mehsh fahkam kult, kad essam apkuhlschi. Zif Deews mums labbibas dewis; man ik mehnescha gallä stahw usrakstih, kahds tas laikis bijis, es arri mehdsu usrakstih, kad daschi kohli isplaukst, kad daschas sahles un pukkes seed, kad daschi augli gattawi.

Andreis. Tas jau pats no sewim noteek, kam mums to waijag paturrecht, kahdä deenä kohli isplaukst un pukkes seed? Tee jau neeki ween.

Prahta-Zannis. Woi tas irr neeks, kad juns labbiba labbi jeb slisti pa-aug?

Andreis. Tas naw neeks, tas irr leela leeta, bet kohku isplauschana un pukku seedeschana pee tam ne fo ne palihds. Tahs fehjamas neddelas waijag labbi galwä paturrecht, tas man jasinna no Kalendera.

Prahta-Zannis. Nē nu, mihilais draugs, es dohmaju zittadi, laika grahamtas man waijaga pehz swehtu deenu sinnaschanas, pehz faules lehkschanas, pehz tirgeem un zittu leetu dehl, bet ne mas pehz tahm fehjamahm neddelahm, të es sewim ihpaschu fehjamu Kalenderu pats esmu taitijeës. Tee gaddi naw weenadi, dasch gads irr lohti agrs un wissas dabbas leetas steidsahs ka steigschus, zitti atkal wehli gaddi un wiss paleek brihscham par mehneschu pakkaf. Es esmu tahdu gaddu peedsihwojis, fur rudsi jau Iotä Juhli bij gattawi, un arri tahdu, fur tik-kai IItä August bij plaujani, tas isness pufs peektas neddelas. Kä tad nu buhs pehz fehjamahm neddelahm ween lauku apfeht. Sehjamas neddelas no Jehkabeem (25ta Juhli) teek atpakkal skaititas, un friht, jefschu ne us to paschu neddelas deenu, tatschu ifgaddus us to paschu mehnescha deenu.

Andreis. Tas irr teefa, tee gaddi ne mas naw weenadi, bet kà tad warr us preefschu sunnaht, woi buhs agrs gads jeb nè?

Prahta = Zannis. Tebè! To gan warr bischliht nosihmeht pee kohkeem, pee sahles, pee pukkehni, pee wiffahm dabbas leetahm, un talab-bad es wiffu to ilgus gaddus esmu usrakstijis, un pee schahm leetahm es ifgaddus noprohtu, kahdà laikà buhs seht, un es ne spehju Deewam pazeift, man allaschin labbi isderwees.

Andreis. Zuh8 to gan ne weenam ne pafak-fait, kà tiffkai brahta dehlam ween?

Prahta = Zannis. Nè, kaimin, es sawu masu sinnafschanu pee schihs leetas ne mas ne slehpyu, un ja juh8 prasseet, es jums to itt skaidri isteif-schu. Bet ko es juh8 mahzifchu, tas tiffkai derrigs un geldigs schinni widdù, fur mehs dsih-wojam, zittur waijaga zittadas sifmes, tapeh8 ka laik8 un semme zittada. (Turplikam wairak.)

Teefa8 fluddinafschanas.

Ta Kursemmes Gubernementa waldischana pawehl wiffahm pullizeijes teefahm pilfat88 un us semmehm

peh8 teem no Rihge8 isbehgufcheem falsdateem Andrej Janne un Zindrik Fehkab mekleht un noliktà laikà par to sawus rapportus atsuhtih.

* * *

No Pattajes pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta scheitan mirruscha fain-neeka Valpe Kallei Zurre Strawinky buhtu, ar scho teefas fluddinafschanu un fasaukschanu tohp aizinati, lai wiswehlaki lihds 29tu Zuhli mehnescha deenu schi gadda pee schihs pagasta teefas teizah8. Pattajes pagasta teefà 3schà Zuhni deena 1825. 3

Ernst Himmelreich, pagasta wezzakais.
P. G. Lestander, pagasta teefas skrihweris.

* * *

No Ehdoles pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji to diweju Ehdoles fainneeku Pahkes Kristapa un Almmohl Tohma, kurri sawas mahjas paschi nodes-wuschki un par kurru mantahm, dehl truhkama inwen-tariuma un zittu parradu, zaur schihs deenas teefas spreedumu konkursis nolikt8, aizinati, lai pee saude-schanas sawas teefas lihds 27tu Zuhni schi gadda ar sawahm prassifchanahm peeteizah8. Ehdoles pagasta teefà 25tà April 1825. 1

Ehrmann Nahting, pagasta wezzakais.
(Nr. 51.) G. Monkewitz, pagasta teefas skrihweris.

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgè tanni 8tà Zuhni 1825.

	Subraba nauda.			Subraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 73 Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Posh8 Kannepu tappe maksah8 ar	1	—
5 — Papihru naudas	1	32	1 — linnu labbakas surtes — —	2	50
1 jauns Dahlberis	—	—	1 — — sliktakas surtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu tappe maksah8 ar	—	90	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	1	15	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	—	70	1 — fivessta	1	50
1 — meeschu = putrainu — —	1	20	1 muzzà silku, preeschu muzzà — —	5	75
1 — ausu	—	60	1 — — wihschnu muzzà — —	6	—
1 — kweeschu = miltu	1	85	1 — farkanas sahl8	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	15	1 — rupjas leddainas sahl8 — —	5	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	—	95	1 — rupjas baltas sahl8 — —	4	—
1 — firnu	1	10	1 — smalkas sahl8	3	50
1 — linnu = sehklas	—	—	50 Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbul8 un Barra nauda stahw ar papihres naudu weenà maksà.		
1 — Kannepu = sehklas	1	35			
1 — kimmennu	—	—			

Es ist zu drucken erlaubt.
Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostsee-provinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 216.